

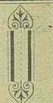
PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi és művelődési közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíthatnak.

Örömhirt mondunk.

Nem ok nélkül üdvözölte kitörő lelkesedéssel Petrozsény lakossága Barcsay Kálmánnak Hunyadvármegye főispánjává történt kinevezését; mert ha egészségi állapota nem engedte is meg, hogy ez ideig körünkben megjelenjék, de azért a multban érzett rokonszenve és szeretete községünk iránt ma sem szűnt meg, mit fényesen bizonyít azon nagyértékű adomány, melyet az ő közbenjárása s csak is az ő hathatós támogatása által nyerhettünk meg. A pénzügyminiszter azon becses és értékes telek egy részét, mely a posta épülettel szemben van, a gymnasiumi épületek elhelyezésének céljára Petrozsény községének ajándékozta. Évek hosszú sora óta kérelmez a gymnasiumi bizottság ezen telek elnyeréseért minden forumon keresztül, hogy már-már azt hittük, ezen fog megfenekleni annyi szeretettel és áldozattal létesített és fenntartott gymnasiumunk nemcsak tovább fejlesztése, de tán fennmaradása is. És íme mihelyt meggyőződött Barcsay Kálmán főispánunk, hogy ezen telekre okvetetlen szüksége van egy ily kulturális intézménynek, kész örömmel sietett hathatós befolyását érvényesíteni, hogy ezt megkapjuk. Petrozsény községe háláját és köszönetét fejezi ki ezért Barcsay Kálmán főispán urnak.

A gymnasium építését már e tavaszan megkezdik, még pedig oly erővel, hogy az augusztusi kiállítás egyrészét abban lehessen elhelyezni s a kiállítás bezárta után a tanítást meglehessen benne kezdeni.

Ezzel a bányász altisztiskola sorsa is eldőlt, mert a kincstárnak nem kell az iskola céljaira új épületeket emelnie, mivel a gymnasium mostani épületeiben ellehet azt helyezni. Ennek megnyitásával büszkén mutathat Petrozsény, kulturális intézményeinek egész sorozatára: kisdedovó, elemínepiskolák, továbbképző — ismétlőiskola, ipartanoneziskola, köszénbánya altiszteket képző tanfolyam, felső leányiskola s mindezek koronája: a gymnasium; s ha ezek kiegészítőit is hozzá vesszük, mint: Casino, polgári olvasókör, altiszti olvasóegylet, a többféle dalárda s a szép sikernek örvendő fillérestélyek; jóléssel elmondhatjuk, hogy megtettünk mindent a mit egy nyolcezer lelket számláló csak nemrég keletkezett községtől a legvérmesebb követelés mellett is várni lehet.

Senki sem vonhatja kétségbe Petrozsény polgárainak áldozatkészségét a hol a közjó előmozdítására nemcsak filléreit hanem forintjait is kéri; de nem szabad elfelednünk, hogy minden áldozatkészségünk és lelkes törekvéseink mellett is vajmi kevésre mehettünk volna, ha felülről hathatós gyámolításban nem részesültünk volna. Köszönettel és hálával tartozunk első sorban a bányakincstárnak ki már a hetvenes évek elején a kor kívánalmainak megfelelő elemi iskolát létesített, annak céljaira teljesen felszerelt díszes épületet emelt és tanítói lakásokat engedett át; ez épületek és telkek értéke ma megközelíti a százezer koronát; létesített egy köztemetőt mely nélkül ma az sem volna hová eltemessenek; később telket adott a görög katolikus és ev. ref. templomok részére s ellátta azok lelkészeit papi lakásokkal; a kisdedovó telkét is a bányakincstár adományozta.

2. A közoktatásügyi minister fizeti az állami iskola tanítóit és kisdedovót, valamint viseli a dologi kiadások terheit mely évenként több mint 15 ezer koronát tesz ki. A kisdedovó épületét is ő emeltette közel 25 ezer korona költséggel.

3. A közlekedési minister díszes palotát építtetett a posta és távirda részére.

4. A Salgó-Tarjáni bányatársulat évek óta tetemes engedményekkel és adományokkal támogatja a gymnasiumot; a szent Ferenczrendi nővérek iskoláját több száz koronával segélyezi; egy jól berendezett és kitűnően vezetett népis-kolát tart fenn. A róm. kath. és Ag. hitv. ev. templom és papi lakok részére valamint a gör. kel templom részére is telket adományozott; piacztérnek a község legszebb helyén potom hét ezer koronaért igen értékes telket adott át; ezeken kívül nincs oly jótékonyági kezdeményezés melyet első sorban tetemes adományával ne gyámolítana; a község fejlődésére irányuló minden törekvést nemcsak előmozdít, hanem legtöbbjét maga kezdeményezi. Azért bocsásson meg nekünk Andreis János bányatanácsos ur, hogy midőn mindezekben az ő kezét látjuk működni, hangot adunk mindannyiszor a község hálájának, szeretetének és elismerésének. Lapunk a helyi érdekek képviselője, s az ezek kapcsán nyilvánuló hangulatok és érzelmek visszhangja kíván lenni, azért hálás érzelmeink nyilvánítását nem fojthatjuk el a Salgó-Tarjáni bányatársulat központi igazgatóságának Méltóságos elnöke Dr. Chorin Ferencz iránt sem, ki az itteni bányagazgatóság — községünk kulturális, felekezeti s más téren való előhaladásának érdekében tett — felterjesztéseit, teljes jóakarattal s fejlődésünk iránti előszeretettel, mindig a mi javunkra dönti el.

„Petrozsény és Videke” tárczája.

Huszth Aladár bányamérnök felolvasása
Vulkánban 1903 márczius hó 15-én.

E széles nagy világon nincs nép, mely alakulásának első pillanatától kezdve oly keservteljes, de mégis oly fényes multtal rendelkezne, mint magyar nemzetünk! Mi volt népünk osztályrésze európai életének első pereztől kezdve? egy a kétségbeesésig folytatódó létért való küzdelem, melyet számtalanszor nem a maga, hanem mások — hálátlanok — érdekében viselt, melynek áldásos gyümölcsét, anélkül, hogy sokszor meg is izlette volna, mások — ellenségeink — élvezték! Nincs e hazában egy talpalatnyi föld, melyet honfi vér ne öntözött volna; — a föld pora, a hős marttyrok porával vegyes. — Minden nemzetnek voltak barátai, egyedül a magyar az, mely kivette a nagyvilágba, barát, szövetségesek nélkül küzdte végig századokig tartó életharagját, számtalanszor segítve másokat, magyar vérel áztatva termékenyített idegen földet, a nélkül, hogy azért csak szót szót, baráti jóindulatot kapott volna is, — s mi volt mindezekért jutalma? — egy folyton csak a nemzet megsemmisítésére irányuló álnok törekvés, melynek a nemzet minden keserves sohajára csak az volt a felelete: „mondj le jogaidról ha élni akarsz!”

Egy nemzeti eszménye van a magyarnak csak, mi egyformán heviti a honfi keblét, egyformán kész azért, minden igaz honfi bármely áldozatra a mi szent előtte, szent határos az Istenséggel, melyet megsérteni,

káromolni vétek és bűn! Imádságába kell, hogy foglalja e nemzet minden fia ez eszmét, szíve legtisztább, legtitkossabb rejtekébe kell annak elrejtve lennie, hol az emberi, aljas szándék azt meg nem sértheti, azt moesoktalan kristály tisztaságában vagy diadalra juttatja, vagy feladja, de megsemmisíteni nem engedí. — Mi lehetne e nemzeti ideálunk más, mint jog az élethez, a haza, a népek java, a boldogító szabadság.

Vele született szerencsétlen végzete de nagy büszkesége a magyarnak, hogy szabadság nélkül élni nem tud, szolgaságot nem ösmer, vagy legalább nem akar ösmerni, rablincset nem tűr, de törre alakítja a béklyót, hogy kioltsa vele szolga életét!

De lehetséges volna e, hogy egy nemzet, mely irányadó feltételező hatalomként állott Europa keletén, midőn 3 tenger sajkáin a magyar trikolor dicsőségesen tengett, — hogy egy nép, mely saját teste és vérével, — saját pusztulásával — védett meg másokat az enyészettől, tulélné a szolgaság rablánczeit!?

E népet, mely mindenkinek elismerte jogát, azokat megsérteni nem merte, — mely bárkiért szívesen áldozott, — e népet támodva meg folytonosan legádázabb ellenségünk Ausztria a legérzékenyebb oldalán, nem tisztelve, lábbal tiporta jogait megvetette vérral borított, legszentebb alkotmányát, — fájdalomában kikacagta, — nemzetiségének főpajzsát, féltett kincsét, drága anyanyelvét eltiltotta. — Áldozott e már nemzet annyiszor „vért és életet” királyáért, tiszteli e más nép koronás fejét, úgy mint a magyar? A ki királyának egy mosolyáért, igaz őszinte szavaért még boldogságát is oda adná, s még sem iszonyodott vissza a dölyfös Bécs a szerencsétlen ország leghűbb fiaira, a királyi

tron támaszaira a felségstérts bélyegét sütni, őket verpadra, vagy bitó alá hurezolni! Keservesen érezte a nemzet ez álnok törekvést, keservesen nyögött e teher sulya alatt, de barát nélkül, számkivetve, mit tehetett? Végelgyengülésében is erőiesen tiltakozott ez eljárás ellen, de tiltakozása odafönt csak gúnykaczajjal találkozott, — mit tehetett tehát? — bárány türelemmel tűrt, szenvedett; — tűrt egészen 1848-ig. S midőn Ausztria, már a nemzet haldoklásának végnapjait kárörömmel számálta, — akkor kelt fel az, mint egy óriás, melynek ereje meg döbentette a büszke Bécsét.

Szép a kies tavasz jöttével a természetnek újjaszületése, de szebb, sokkal szebb egy elalélt nemzet tavasza, hosszú téli álom után, nagy tettek hallhatatlan dősségére való ébredése. — Hisz szép tavaszt ért magyar hazánk, az örökké ragyogó 1848-ik esztendőben, — a magyar nemzet — Árpád apánk s a többi kertesektől ide ültetett 1000 éves aloe 1848-ban nyitotta legszebb virágait! Midőn a „Letát se moa” irányu politika megbuktatásával, a demokratia diadalt ült az absolutismus felett! „Szabadság, egyenlőség, testvériség” lett az idők szentháromsága; — felkapta ezt nyugaton az enyhe tavaszi szellő, — elhozta a hármas bércz honába is. Balzsamként hatottak ez eszmék a nemzet sebére, melyben már csaknem elvérzett, de akkor újból eszmélt, a tetszhalott felébredt s erőiesen követeli jogát az élethez, mely jogot, hosszú kinos szenvedés útján, saját vére csorgásával szerzett magának a müvelt Európában!

1848! mindent mondó évszám! Az ész, erő és szent akarat hatalmas kora, melyben a legszentebb eszméért, a népek szabadságáért és nemzetünk kiját-

Petrozsény lakossága méltányolni tudja azon sok jóakaratot, és tetemes adományt melylyel az elősorolt hatóságok és intézmények törekvő közönségünket kitüntetik, tudván, hogy ezzel az ő vállainak terheit könnyítik. Azért fokozódó ügyekezettel törekszik, hogy a magyar állameszme iránti rendíthetetlen ragaszkodásban a hazaszeretnek tettekben is nyilvánuló kifejezésében s a magyar kultúra erősségében az ország egy községe által se engedje magát tulszárnyaltatni! Ugy legyen!!!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Halálózás.** Csütörtökön délután 4 órakor temették el nagy részvét mellett, Luther J. András — a Brassói bányatársulatnak hosszú évek során át buzgó pénztárnokának, kimár a Salgó Tarjáni társulat szolgálatában hunyt el — egyetlen gyermekét Luther Johannát; vig kedélyű, szeretetre méltó kedves leány volt, mindenki becsülte a kívül csak érintkezett. Életét a munkának és jótékonyának szentelte. Elnöke volt az ág hitv. evang. nőegyletnek; sokat fáradott és buzgolkodott, hogy annak czéljait előmozdítsa. Megható volt látni, hogy az egyet tagjai mint álták körül koporsóját, s vallási meggyőződésük egész melegevel, énekeltek a szent zsolozsmákat, az elhunyt lelki üdvéért. Örök álma legyen esendes.

— **Eljegyzés.** Schwalb Nánán petrozsényi ékszerész és műorás eljegyezte Grünblatt Frida kisasszonyt Nagy-Szebenből.

— **Elnapolt multság.** A petrozsényi kereskedő ifjak által tervezett tavaszi táncmultság közbejött akadályok miatt május hó 2-ára halasztatott.

— **Vasúti átjáró.** Mindnyujunkat aggodalom fogott el, ha a vasúti átjárónál sötét este kellett elhaladnunk, meri sohase tudhatunk, hogy nem esünk-e be vagy egy gödörbe vagy a hid alatti esaternába. Polgár Lajos osztálymérnök, egyszeri felszólításra szíves volt fölterjesztést tenni ez ügyben az üzletvezetőséghez, s ma már ez átjárásnál állandóan lámpa ég s a hiányzó vagy kirodhat karfákat mindenütt ujakkal helyettesítette.

— **Európai gyökeres és sima nemes vesszők,** a legolesőbb árban, teljesen fajtisztán, igen szép, gyökeres, jégverés és más hibától mentes, a legkiválóbb negyvennégy bor- és csemege-fajok. Kétéves gyökeres vessző százhuszezer. Egyéves gyökeres hatszázezer. Sima ötszázezer. Gyökeres fásoltvány nyolcszázezer. Sima földoltvány negyszázezer. Színes fénynyomatu díszes ár-

jegyzéket bárkinek is ingyen és bérmentve küld az „Érmelleki első szőlőoltvány-telep”, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **A nagy katonai vita.** Érdekessége még fokozódik ha annak egyes mozzanatait képekben is szemlélhetjük. Az egyetlen magyar újság mely e tekintetben is előjár: a „Budapest” képes politikai napilap. Ugy a képviselőház tárgyalásairól, mint a tüntetésekről és a vidéki küldöttségek felvonulásáról már eddig is számos hü képet hozott. S az alkalmasszerű illusztrációk közlését természetesen folytatni fogja ezután is. Több kiváló rajzolóművész áll rendelkezésére, akik minden nevezetesebb eseményt azonnal papírra vetnek, s aztán kidolgozzák a „Budapest” számára. De a „Budapest” egyéb közleményeire is mindig nagy gondot fordít, hogy olvasóit minden tekintetben kielégítse. Vezércikkeit orsz. képviselők írják, köztük *Kossuth Ferencz*, a függetlenségi párt nagynevű elnöke. Állandóan két érdekesítő regényt közöl, melyek közül egyik könyvalakban jelenik meg, hogy kivágható és beköthető legyen. Tárcairovatában az irodalom majd mindegyik jelesével találkozhatunk. Hírei frissek és megbízhatók. Közgazdasági rovatában nagy súlyt helyez a gazdák és iparosok érdekeire. Vasárnaponként a főlaphoz egészen díjtalanul humorisztikus heti mellékletet csatol, teli patogó élcel és kacagató adomákkal. Ugyancsak ingyen kap minden előfizetője egy tartalmas és díszes naptárt. S terjedelméhez mérten aránylag igen olcsó. Egy hóra 2 korona, negyedévre 6 korona. Mutatványszámot kívánatra bárki ingyen kaphat. Megrendelések, előfizetések a „Budapest” kiadóhivatalához (Budapest, IV., Sarkantus-utca 3.) intézendők.

— **Vörösmarty-Album.** Kulturmissziót teljesít a „Pesti Napló” mikor minden esztendőben, díszes, ingyenes ajándékokban közelebb hozza, a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbeesű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megősmerteti, egyuttal meg is szereteti a művészetet. Év-év után gyönyörű művészi ajándékokkal, ritka dísművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a „Pesti Napló”, ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű és szókimondó lap és most Vörösmarty-Album, a Szózat és a Vén cigány öserejű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotásait (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos más) foglalja díszes albumba és adja karácsonyra ajándékol. A Vörösmarty-Album a Zich Mihály-Album alakjában és nagyságában készül és e tartalmas díszkönyvet 20 nagy több színben nyomott műmelléklet, továbbá 40–50 szövegkép fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékol megkapja a „Pesti Napló” minden állandó e-

lőfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője aki egész éven át fél- vagy negyedévenként vagy havonként; de megszakitás nélkül fizet elő a „Pesti Naplóra”.

— **(1500 karrikatura.)** Körülbelül ennyi, de minden valószínűség szerint még több karikatúrát, adoma-illusztrációt és politikai vonatkozásu rajzot ad a Mátás Diák. Ha ezeket a mindig találó és mindig mullattató képeket rendes alaku könyvbe foglalják, az esetben ez lenne a világ legnagyobb műve. A Mátás Diák, az országnak a legjobb, legnagyobb és legelterjedtebb élelappja, természetesen nem éri be e rajzokkal s az azokat magyarázó szöveggel, mert ezeken kívül tömérdek benne az olvasni való. Jó versek, kacagató humoreszkek, csattanós adomák aktuális viccek, találó alakok követik egymást gazdag váltózatban. Ezeken kívül majdnem egy oldalnyi talányrovata van; a megfejtők között több becses könyvet sorsol ki. A Mátás Diákot Murai Károly szerkeszti s a Wodianer F. és Fiai nagy kiadócég adja közre. Munkatársai a legjelesebb írók a nagy közönséggel egyetemben. A Mátás Diák nagy formában minden vasárnap jelenik meg, s előfizetési ára 3 korona a mi azt is jelenti, hogy a legolesőbb magyar élelapp. A kiadóhivatal (Budapest, IV. Sarkantus-utca 3.) bárkinek ingyen és bérmentve küld mutatványszámot.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

— **A fogyasztó közönség** egyetlen alkalommal sines annyira az eladó lelkiösmeretességének kiszolgáltatva mint amidőn órát vagy ékszer vásárol. Ezen czikknel a legkevesebben tudják azt megállapítani, vajjon első rendű tartós óra szerkezetet, avagy hibátlan kövű ékszer kaptak-e? És ezért teljes mértékben méltányolható a vevőközönség tévovázása amidőn ünnepi ajándékol avagy egyéb alkalomra órát vagy ékszer felét akar vásárolni. Sajnos, hogy sok reklammal dolgozó némely esetben nem is szakember kezében levő üzlet nem azt nézi, hogy vevőjét lelkiösmeretesen ki szolgálja, hanem, hogy kétes értékű holmiján minél nagyobb haszonnal adjon tul. — Ily körülmények között őszinte örömmre szolgál, ha ezuttal egy általános elösmert szolid órásrá terelhetjük t. olvasóink figyelmét. — **Polgár Kálmán budapesti óraművészt értjük, (üzlete: VII., Erzsébet-körút 29 szám.)** kinek egy évtized óta fennálló üzlete országos jó hírre tett szert, mert ő az egyedüli órák, a ki zseboráit minden helyzetben, sőt a finomabakat még hideg és melegben

szott jogaiért küzdöttek legjobbaink! Mennyi dicsőség, fényes nagy tettek, de mily nagy s igaz gyász is fűződik nevedhez. — Történelmünk ragyogó csillaga, — a mai alkotmányos, szabad, független Magyarország megteremtője, — számtalan, igaz hontí halála! — midőn egy felvilág lakói béklyós kezükkel ingatják meg zsarnokaik trónját, — midőn a tavaszi fuvalom a „Szabadság, egyenlőség testvériség” szent nevével ellátott lobogókat lengette Europa szerte. — Te vagy a magyar nép 2-ik születés napja! a magyar történelem legfényesebb, legdicsőbb korszaka, — az a kised mag, melyet Szechenyi 1825-ben elvetett, terebélyes tölgyfává nőtt, a mely nem csak hogy oltalmat és enyhet ígért a következő generációnak hanem elég erős volt a viharokkal megküdeni.

1848 március 15! Szent emlékedet ünneplik ma széles e hazában, te vagy a magyar szabadság első bimbó-fakadása! Te szülted a rendi alkotmányból a nép képviselőtet, az arisztokráciából a demokráciát. — Márcz. Idusa! Te vagy az a nap, melyen szabaddá lett az Is tennek legnagyobb hatalma a munka, — a világ akarata — az egyesülést, — szabaddá lett a bírák bírája, — a lekiismeret, — szabad lett a közvélemény, a bűn ostroma, — a szószék, — megszült a „Talpra magyart,” mint a szabad sajtó első terméket! Te vagy az a nap, mely mindent megadott nekünk a nélkül, hogy valakitől, valamit elvett volna; — lánczért szabadságot cserélt!

Te vagy Europa vére és könnyeiben fürösztött drága gyermek, melyet nem asszony, de az idő szült, s így tovább él az embernél! — Országokat előntő zápor, — de termékenyít, nem pusztító láng, de me-

legít, — nem villám, de világít; — nem harez, — hanem törvényesen összehívott, országgyűlésen hozott, koronás király által szentesített élő törvény!

Márcz. 15! nemzetünk legnagyobb örömapja, — melyen a nemzet kinos sohaja utat talált a trón szalmolyáig, — legnagyobb fájdalom elhatott a király szívéhez s a korona gyöngyében visszatükrözöttek örömkönyeink, midőn április 11-én, jólelkű uralkodónk V. Ferdinánd király ajkairól hallottuk elzengeni: „Hü magyar nemzetemnek szívemből ohajtom boldogságát, mert ebben találok fel a magamét is!” —

E napon jutott érvényre hazánk nagy fiának joslata: „M. ország nem volt, hanem lesz!” Megkapta a nemzet a kért alkotmányt, a teljes szabadságot a híres 12 pont királyi szentesítést nyert, lett sajtó, egyéni, vallás és gondolatszabadság lett a nemzetnek felelős ministeriuma, létre jött az unió Erdélylyel; — szóval lett „szabadság, egyenlőség, testvériség!”

Magyar hazánk tiszta egén e napon kelt fel először teljes fényében a nap, tündöklön sütött az örömmámorban uszó ország felett.

Sajnos azonban a nemzet öröme nem lehetett tartós, — a boldogság tengerébe, a keserűség üröm csöppje vegyült, mely nélkül pár évtized alatt a kerek föld legboldogabb nemzete lehetett volna. — E szerencse azonban nem volt tűzve számunkra, — a következő napok újból a megpróbáltatás tisztító tűzén, vitték keresztül nemzetünket. — E nép testére éhezett fenevad — a kamarilla, — nem nézhette a nagyarnak megérdemelt boldog napjait, mindent ismét a régi mederbe állított terelni, még adázabban dühöngött, mint azelőtt! A mit egyik kezével adott, vissza vette azt a másikkal, — a mint adták, úgy meg is tagadták

az alkotmányt, s midőn a nemzet ez alkotmányértő eljárását erősen visszautasította, előbb titkos, majd nyílt s elkeseredett ellenségünk lett, hogy erőhatommal kényszerítsen jogaink feladására; nem bízva önmagában csalárd ígéretekkel ellenünk uszította szomszédainkat, hogy így ragadhassa el függetlenségünket, alkotmányunkat. — De elfejezte e szörny, hogy „a nemzet virágait le lehet tépni, de nem lehet lekaszálni magát a nemzetet!”

Egy jajkiáltás zugott végig az országon „a haza veszélyben van!” s ezt visszahangozta Kárpát sziklás béréze, ezt susogta alföld széles rónái a zephir. — Talpra magyar! e kiáltás futott végig a hazán, „Rabok legyünk, vagy szabadok? ez a kérdés foglalkoztatta a nemzetet s habozás nélkül megfelelt rá: szabadok! a nemzet minden fia érezte, hogy a tett ideje érkezett, hangosan dobogott minden kebel, azt dobogá: — most vagy soha! Hétfeji sárkánynya lett a türelmes bárány, mely tüzet okádott elleneire; — tűzfolyam lett a nemzet, mely mindent elégetett útjában, szembeszállt a tengerrel, hogyha már ki kell aludnia, ne legyen olcsó a diadal, ne legyen nagy a nyereség! Pokolnak a támadása volt ez, a mennyország ellen!

A támadásra készületlen nemzetnek nem volt pénze, nem volt katonája, — de az elszántság tüzeiből, az önfeláldozás, a lelkesedés szikrái pattantak ki; Pénzt teremtett a honfiak és honleányok áldozatkészsége, ész, vagyon, élet versenyeztek az önfeláldozásban; — nines többé magánvagyon, nem maradt a magyar honleány nyakán egyetlen ékszer, — mind ott füstölgött az a haza oltárán — a nemzeti hadsereg megteremtésére elegendő volt az egy szívvel, lélekkel

is kiregu'azza, ami által még a temperatura változásai sincsenek befolyással óráira. A vidéki közönség kényelmére Polgár Kálmán „A Műtövös” ezim alatt egy képes albumot állított össze, a mi gondos fénykép után készült metszetekben mutatja be az immár nagy népszerűségnek örvendő és megbízhatónak elismert Polgár-féle órák és ékszeres ezer számra menő fényképeit. Ezen „Műtövös” című szaklap egyébként még azért is méltó az említésre, mert a társadalom előkelősegeit képező egyénektől számtalan előismerő és hálát nyilatkozatokat tartalmaz, a melynek egyöntetűleg előismerik, hogy az az öt évi jótállás amit Polgár Kálmán óráiért vállalt, nem üres frasis, hanem reális alapon nyugvó tény, amiért a cég tényleg meg is felel. Birjuk Polgár Kálmánnak abbeli ígérését, hogy a kiadásában megjelenő „Műtövös” olvasóinknak közvetlenül ő hozzá címzendő felszólítására: ingyen és bérmentve megküldi.

NYILTTÉR*)

Nyilatkozat.

A „Petrozsény és Vidéke” című lap mult vasárnapi számában nyilatkozatot tett közzé Szücs Béla nevű egyén, ki azt mondja, hogy elég merész vagyok arra, hogy sértéseket osztogatok, de elégtételt nem adok.

Bár nem szoktam hírlapi nyilatkozatokkal foglalkozni, legkevésbé ott, egy Szücs Bélával, mégis kötelességemnek tartom a nagy közönséget tájékoztatni, hogy miért tagadtam meg kereken az elégtételt adását.

Ezen egyén ki magát mindenhol befurja, már többször általam figyelmeztetve lett, hogy arrogáns és arezáltan viselkedésével hagyjon fel és kíméljen engem meg, daczára ennek, ez esetben is hivatlanul oly dolgba avatkozott melyhez semmi köze sem volt és melyért kényszerítve voltam őt a megérdemelt elbánásba részesíteni.

Megtagadtam pedig továbbá az elégtételt adását már azért is, mert ezen egyén életmodja olyan, hogy ő tulajdonképpen mindenki előtt egy? jel — egy talány —

Midőn még alábbi nyilt-levéltre hívom fel a nagy közönség becses figyelmét kijelentem, hogy addig míg a nyilt levelemre elintéztést nem nyerek, esetleges hírlapi támadásokra nem felelek.

Petrozsény, 1903. március hó 22.

Erdélyi Mihály,

takarékpenztári hivatalnok.

Nyilt-levéli!

Méltóságos Gróf Thoroczkay Miklósné szül.

Gróf Kendeffy Klára urnónek

mint a Kendeffy K. cég tulajdonosa

Budapest.

Azon tiszteletteljes kéréssel járulok Méltóságod elé,

kegyeskedjék a nagyközönség tájékoztatására, valamely alakban közölni, hogy Szücs Béla petrozsényi alkalmazottja alábbiak mennyiben felelnek meg.

1. Igaz-e az, hogy Szücs Béla alkalmazott évi 10,000 koronáról szóló szerződéses fizetést bir, becses czéjétől.

2. Igaz-e az, hogy a jelenleg létező és Méltóságod tulajdonát képező „Kendeffy K.” cég, légtésőbb a nyár közepén megszűnik és helyette a cég „Szücs és Kendeffy”-re fog átváltozni. Ezen nyilatkozatot Szücs Béla előttem tette és bizton tudom, hogy még mások előtt is nyilatkozott hasonlóképen.

3. Van-e tudomása Méltóságodnak arról, hogy ezen alkalmazottjuk, itt olyan lában él mintha legalább évi 10,000 kor. fizetése, vagy jövedelme lenne.

Midőn újból kérem Méltóságodat, hogy kérésem már a — közérdek szempontjából is — teljesíteni kegyeskedjék, vagyok

Petrozsény, 1903. március hó 22-én

alázatos szolgálja

Erdélyi Mihály,

takarékpenztári hivatalnok.

Nyiltér *).

Mielőtt a közvélemény teljesen napirendre térne Erdélyi Mihály „p a r b a j h o s” felett szükségesnek tartom kijelenteni, hogy ezt a „Paralaxis” progresszívban szenvedő egyént kár a társadalom kebelében megtűrni.

A nagyérdemű közönség nevében irni szándékozom levelet, mire ő bizonyára megbízást senkitől sem kapott remélhetőleg Erdélyitől nem lehet komolyan venni, mert olyan embernek — ki csak sérteni, de elégtételt adni nem tud — förmedvénye hasonlít ama bizonyos nagyfűlű állat ordításához.

A „Petrozsény és vidéke” f. évi 12-ik számában általam közöltettek után bor'élyműhelyben, üzletekben, utcán már előre hírsztele, mely mivel felel meg leleplezésemre, mely eljárása által önönmaga erősítette meg és bizonyította be azon állításomat, hogy ő valószínűs talmi uri ember.

Hogy valaki párbajképes-e vagy nem azt nem a kihívott fél, hanem a becsületbíróság állapítja meg (uri ember).

Abbeli bőszejában, hogy lelepleztem denuntial (jellem).

Bizalmasságot színlelve közeledtet hozzám s egyet-mást kikerdezo, most azokból kóhol s mindent kifordított alakban akar ellenem felhasználni (bizalom).

Gyanúsításokkal él ellenem az az ember, a kinek volt arcabőre ama bizonyos napon, melyen lejártam magát még kártyázni híyni: egy tisztességes uri ember

aazzal kihez nincs teljes bizalma nem kártyázik. — (Karakter).

Casinoi taggá, — melynek sajnos ő tagja, — csak az vehető fél, kinek neve a táblán egy hónapig ki van írva azon ezéblől, hogy nincs-e valamely tagnak azon személy ellen kifogása. Erdélyi akkor nem szólott és ma igen (hazug).

A czégnak társa nem is voltam s nem is vagyok ilyesmit senki tőlem nem is hallhatott; ilyen hazugság és koholmány csak Erdélyi Mihálytól telik ki, aki denuntialisával most már bemutatta a maga egészében gyönyörű fotográfiáját.

Egyebekre részemről fölösleges a felelet.

Szücs Béla.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Szerkesztői üzenet.

M. J. Iszkrony. Köszönjük; ügyes dolog. Jövő számunk tárczájában fog megjelenni.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**

Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

Sz. 1923. 903.

I.

Pályázati hirdetmény.

Hunyadvármegye petrozsényi járásában Petrozsény nagy községben megüresedett községi I-ső jegyzői állásra enzenel pályázatot hirdetek, s felhívom azokat, kik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy az 1883 évi I-ső t. cz. 6 §. illetve az 1900 évi XX. t. cz. 3. §.-ban körülírt képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi április 22-ig annál inkább nyujtsák bé mivel a később érkezők figyelembe nem fognak vétetni.

A községi jegyző javadalmazása évi 1400 korona fizetés, 600 korona lakbér, anyakönyvvezetővé kinevezése esetén a tisztelet-díj, — és a szabályrendeletileg megengedett magánmunkálatok után szedhető díj.

A megválasztandó jegyző köteles lészen állását 8 nap alatt elfoglalni.

Petrozsény, 1903. március hó 25-én.

Buda Károly,

főszolgabíró.

kiáltott „megadjuk!” s így születtek meg a szabadságharcz honvédei, a magyar dicsőség örökön élő heroszai, — kiknek minden lépése a magyar név egy-egy glóriája! Nem tudta megtűrni e lelkes sereget egy hatalmas nemzetnek minden igyekezete, — nem ismert ez félelmet, sem tulerőt, — csak azt ismerték, miként kel győzni és meghalni a hazáért s kinek végzetes perzeze elérkezett, halálos golyóval szívében s mosolygó ajkkal rebegte: „Eljen a haza, éljen a szabadság!” Nem fogyott el e sereg soha, egy elesett honvéd helyébe kettő lépett; — apa, fiu egysorban harczott a szabadság szent nevében, fia mellett esett össze az apa s buszu szava volt: „Előre!” — A szegény özvegy anyaaodaadt a hazának legdrágább kincsét, egyetlen gyermekét, maga küldte a halálba, könnyes szemmel nyomott egy bucsucsókot homlokára mondván:

„Ne legyek én többé anyád, —

Ne is szeress engem soha, —

Édes hazád, most az anyád

Én pedig csak egy mostoha!”

Egy ifju férj kibontakozott mátkája ölelő karjaiból, kardot kötött, mert ifju felesége szerelmes szaván is átesengett fülebe „Kossuth Lajos azt üzenté!”

Ilyen volt a honvédsereg, mely csak dicsőséget, fényt szerzett a magyar szívnek, de gyalázatot, szégyent soha.

Csodákat, világra szóló csodákat művelt e sereg, melyhez hasonlót nem mutatnak fel a világtörténelem lapjai. — Dicsőséges útjában nem tudta, nem bírta a nemzetet feltartóztatni a folyton felette keringő „kétfejű sas,” pedig dühe már határt nem ismert, bírnia kellett a zsákmányt, körmeivel akarta széttepujni, bármi áron is, — segítségül hívta az „éjszaki medvét.” — Mit tehetett mást e nép, elkezdte, most már fokozott kétségbeeséssel folytatta, felvette e két szörnyeteg ellen a harcot. Érezte a nemzet végoráját s megkezdődött a történelmünkben s más népek történelmében is példátlan élet-halálharc, mely dicsőségről-dicsőségre vezetete a nemzetet, küzdött utolsó lehetéteig, utolsó csepp honfi véréig, de végre is mit tehetett e kimerült ország a tulnyomó erő ellen, — honvédeink világra szolló hősiége s vitézsége daczára is, — elbuktunk, — de bukasában is nagy volt a magyar! — A végzet Világoshoz sodorta

s a fél világ tulereje, az aradi bitófákkal megadta a nemzetnek a kegyelemföfést a világosi kastélyban, a magyar haza sorsa el lett intézve. — Egy más nyakába borult a legénység s úgy bucsúzott; emlékeket szaggattak azokból a zászlókból, melyeket egy év alatt rongyokká tépett a sok viszontagság, — a huszár leiszurta hűséges lovát, ketté törte kardját, — a gyalogosok ellövöldözték történeikeit, — a tüzér tűzbe dobta lökészetét s ezzel a dicsőséges magyar szabadság harc be lett fejezve.

Háttra volt még a bosszú! melyet fájdalommal kellett éreznünk. — Egy forró reggelen úgy nézett ki minden mint egy gondosan ápolat kert, mely még tegnap zöldült, minden virult, diszlett, de az éjjeli retentő vihar, dúló fergeteg, mindent tönkrevert, nem maradt egy törzs, nem egy virágszáll. A haza ügye veszve volt, nagyszívű lelkes fiaink bakók remekeltek, sirook borultak hazánk szent földjén. Elbuktak nagy fiaink a szent harcban, czélt nem érve és bukásuk a haza bukását eredményezte. De a nemes szívekbe bucsújtott négy gyilkos golyó s az aradi gyalázatos kilenez bitófának hohérai csak nagy fiainkon tudtak erőt venni kiüték, hontalaná tették legjobbjainkat, csak rajtók éreztette durva, nyers erejét, de a haza legszentebb ügyén, szabadságán, függetlenségén nem birtak! A szabadság a sirban is folytatja életét, növekszik, gyarapszik s felámadása eget kér!

Világosnál a nemzet ege egészen beborult, fekete fátyollal lett bevonva a dicsőséges, büszke mult, kezdetét vette ama sötét korszak, melyben nyögni lehetett, de beszélni nem, erőszakos kezek fojtogatták a nemzetet hosszú időn át. — Nem azok a sebek sajogtak legtovább, miket a szabadság harcainak nyílt csatáiban kaptak; hanem azok, miket a rabbilinsek törtek kezeiken, lábaikon. Ismét csak a türes szenvedés lett a nemzet osztályrésze!

Az elnyomott magyarok nemzeti czimerük szent hegyére húzodtak melyen mint egykoron a Golgothán ott állt a minden földi hatalomnál erősebb hit jelvénye a kereszt, s ennek töviből örködtek a hármass hegyre, négy folyóra, magára a szent koronára is! letiporva sem lett hűtlén az 1848 iki törvényekhez, vagy a teljes egész, vagy semmi más nem kellett neki.

Elnyomatásában is tudott még remélni, bizott e nép egy közel jobb jövőben, türt, szenvedett, de tudta hogy áll még a magyarok Istene, ki népet el nem hagyja, — egy belső hang sugta neki, hogy:

„Jönni fog mert jönni kell

Egy jobb kor, mely után

Buzgó imádság epedez

Százezrek ajakán!”

E fényes és gyászos eseményeket szűlted márcz. 15-ike, — ennek lett közvetlen kifolyása a mult, a jelen, a jövő! A nemzet nem csalódott, milliók óhaja, százezrek imája teljesült s ha ezer éves multjában voltak boldog napjai, az bizonyára jelen helyzeté.

Magyar ifjak, magyar honleányok, leggondosabban ápoljátok legszentebb érzelmeket, melynek haza szeretet a neve! Szeressétek a földet, melyen kívül a nagy világon, nincsen számunkra hely, — tiszteljétek a port, mely hős mártyr apáink poraival vegyes, — legkedvesebb legyen előtettetek a hant, mely ősapáink porladó csontjait földi! Polgártársak! legszentebb kötelességek legyen a haza java, boldogságát, jólétét biztosító serény, de becsületes munka! — Bizzál nemzet jószágos Istenedben, el ne bizakodj a szerencsében, ne csüggedj a megpróbáltatások, a balsors közepette. „Gyarapíts, alkoss és hass”, s a haza fényre derül! Csengjen folyton füleidbe a szent fogadás: „A magyarok Isteneink esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!”

„Isten segits, országok Istene,

Ruházd fel áldással e hazát,

Hogy mint az őskor boldog édene

Dúsan virítson bérezen, sikon át,

És míg keblén a hűk örömben élnék

Pallást mutasson fondor ellenének!”

Ti nagy szellemek, kik már odafönt örködtek felettünk, a nemzet imája, elismerése tegye nektek könnyűvé az édes anyaföldet, mely eltakar! Szébb, ragyogóbb szavakkal nem büszüszhatunk el tőletek, mint a melyekkel ti megváltatok az élettől!

Eljen a haza, — éljen a szabadság!

U J

U J

SZÜSZER ÉS TÁRSA

DIVATÁRU ÜZLET. PETROZSENY, (ULLMAN-féle ház).

Teljesen újonnan berendezett üzletünket a következő tavaszi idényre a legdivatosabb árukkal láttuk el, úgy hogy képesek vagyunk a m. t. közönség minden igényét kielégíteni. Bátorkodunk szíves figyelmüket a következő cikkekre fölhívni: a legdivatosabb ruha szövetek, selymek, batist, salen, caston, és sepfirek. Férfi- és női ing, gallér, mannsetta, nyakkendő, harisnya, derék-fűzők, kesztyű, szalag, csipke, zsinor, selyem-pamut, eső- és napernyő.

És kérjük a m. t. vevő közönséget, hogy szükségletük fedezése előtt üzletünket megtekinteni szíveskedjenek, hogy áruink olcsó és jöminőségéről személyes meggyőződést szerezzenek

Tisztelettel:

Szüszér és Társa.

4-6.

A legújabb férfiföltönyök és kalapok

Ruha és díszselymek

29-50

Verlangen Sie
gratis und franco

meinen illustrierten Preiscatalog m.
über 500 Abbildungen vom
Uhren, Gold-, Sieber-, u. Musik-
waren

HANNS KONRAD
Uhrenfabrik und Exporthaus
BRUX Nr. 331 (Böhmen).

Elvem kevés haszon, nagy forgalom.

FISCHEL VOGEL

ÁRUHÁZA A „ZÖLD HÁZ”-hoz
PETROZSENY.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagy-
érdemű közönségének becses tudomására adni,
hogy bécsi és bpesti bevásárlásom alkalmával
sikerült szert tennem olyan árukra és olyan
árban, hogy képes vagyok a versenyt kiállni
minden kereskedővel szembe és az igen tisztelt
vevőknek poton áron — szükségletük esetén —
a következő árucikkeket kiszolgáltatni u. mint:

Férfi, női és gyermek cipők, férfi ingek, gal-
lérók, közelők, férfi, fiu és gyermek kalapok.
Női és leánya kalapok, férfi ruhák, nadrágok
és felöltők. Mindennemű nyakkendők, női-gyer-
mek és férfi harisnyák. Cretonok, voilok, szati-
nok, battisztok, chiffonok és vásznak. Női szö-
vetek, ternok nagy választékban. Oszfordok,
kanavaszok, keresztelők kelengyék. Női kabátok
és gallérok. Paplanok, kötények és alsó szok-
nyák. Ágyterítők, függönyök, abroszok. Nap- és
esőernyők. Fűzők és mindenféle kendők nagy-
választékban. Női ingek és corsettek.

Fenti áruk a legjobb minőségben és a
legolcsóbb árakban nálam kaphatók.

Butorokban nagy választék.

Sirkoszoruk és temetkezési cikkek.

FISCHEL VOGEL.

Rendkívüli olcsó árak is szolid kiszolgálás.

Both János Petrozsény.

Temetkezési vállalat Petrozsényben.

Midőn nagymérvű anyagi áldozatok árán
létesítettem az új temetkezési vállalatot s be-
rendeztem úgy, hogy elvállalhattam és elvállal-
hatok ma is temetéseket a leggyorsabbtól a
legdiszesebb kivitelig, — ezélem az volt, hogy
megszüntessem azt a szörnyű drágaságot a
melyet éreztettek nem egyszer — felhasználva
az ilyen szomorú alkalmat — a gyászoló csalá-
dokkal.

Isten ovjon mindenkit csapástól, de ha
már a kényelhetetlen végzet sújtott, miért ne for-
dulnánk ahoz a temetkezési vállalathoz a mely a
legmagasabb kívánalmaknak is képes megfe-
lelni és mégis a legolcsóbb.

Eppen ezért utoljára berendeztem üzlete-
met s állandóan készletben tartok: minden-
féle egyszerű és finom ércz- és fakoporsókat,
továbbá finom nickkoporsókat, szemfedeleket,
koszorúkat, szallagokat stb. elvállalok minden-
féle temetéseket, ravatalokat világítással együtt
úgy helyben mint vidéken is és pedig a leg-
egyszerűbből a legdiszesebb kivitelig a legju-
tányosabb árakban. — Gyermekkoporsók 2 ko-
ronától feljebb, melyhez fejfakeresztet teljesen
ingyen adok, nagynak 1 öl nagyságban 6 ko-
ronától feljebb 203 koronáig; egy temetéshez
szükséges kellekék, u. m. koporsó, szemfedél
párna, lepedő, gyermeknek 6 koronától feljebb,
nagynak 12 koronától feljebb. Márványszínű
gyermekkoporsók 2 koronától, nagykoporsók 6
koronától feljebb kereszttel vagy fejféval együtt.
A gyászeset megtörténte után nyert bármí er-
tesítésre — vidékre is — a legelővidebb idő
alatt tisztelettelmet megteszem, a rendelvényt
átveszem és gondoskodom annak gyors és pon-
tos kiviteleről.

Mély tisztelettel maradok:

Both János.

Petrozsény, a kórház mellett.

Sürgőnyczim: Both János Petrozsény.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett
intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK
BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógy-
szerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/1 palack 5 korona 1/2 palack 2-60.

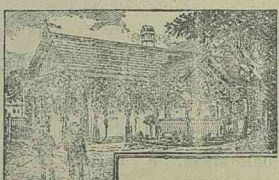
10 palack megrendelésénél 10% engedmény.

Petrozsényben kapható Klein Mór örökselei fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett
intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni. 9-52

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. bel-
ügyi ministerium által jóváhagyott
kísérleti állomás és élelmiszerek
vizsgáló intézete által Bécs IX.
Spitalgasse 31.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. bel-
ügyi ministerium által jóváhagyott
kísérleti állomás és élelmiszerek
vizsgáló intézete által Bécs IX.
Spitalgasse 31.

• Szőlőlugast ültessünk •
minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban
nem minden szö-
lőlugast alkalmas,
(hár mind kuszó
természe ü) meri
a szőlőbészre ha
megmő is, termést
nem hoz, ezért
sokan nem értek
el eredményt ed-
dig. Hol lugsnak
alkalm s a okat ültet-
ték, azok öven
elhatják h zukat az egész szőlő bész
idején a legkitűnőbb muskataly és
más edes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt
megterem s nincsen oly ház, mely-
nek fa a mellett a legcélszerűbb gon-
dó ással felnevelhető nem volna,
ezenkívül más épületeknek, kertek-
nek, kerítéseknek stb. a legremekeb-
b díszítése.

Azok ismertetésére vo alkotó szíves élnygyo-
matu katalo us hársínök ingyen és bérmentve küldetik
meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.
Érmellékelt első szőlőültetvény Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

FÖLHIVÁS!

12 forinttól 15 frttig

készülnek műhelyemben remek
szabású divatos férfiföltönyök. fel-
öltők mérték után

a legfinomabb gyapjuszövetekből.

TIMÁR LAJOS FERFISZABÓ TERME

BUDAPEST, VIII., Gyöngygyűtő-u. 9., I em.

Videki rendeléseknél egy minta-

ruha mértékül beküldendő.

Vidékre ha 4 ruhát rendelnek egy helységben,

oda küldöm utazó szabászomat

divatos, gazdag posztóminta gyűj-

teményeimmel, bemutatás és pon-

tos mérték vétel miatt.

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.